

Enhed:
Handicap og VISO

Sagsnr.:
2025-815

Dato:
29. april 2025

Referat af møde i Det Faglige Råd for National Koordination

Dato og tidspunkt: Onsdag den 11. marts 2025 kl. 12.30-14.30

Sted og lokale: DGI-byen - CPH Conference

Indkaldte deltagere:

Formand

- Bo Smith (forhenværende departementschef)

Organisationsrepræsentanter

- Jakob Lynge Lind (Social- og Boligstyrelsen)
- Anne Sofie Bæk-Sørensen (Danske Regioner)
- Janet Samuel (KL)
- Dorthe Goldschmidt (Sundhedsstyrelsen)
- Rune Gjøderum (Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet)
- Leif Olsen (VIVE)

Ekspertter på social- og specialundervisningsområdet

- Hanne Warming (Institut for Samfund og Globalisering, Roskilde Universitet)
- Kjeld Høgsbro (Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet)
- Bjørn Frithiof Hamre (Institut for Kommunikation, Københavns Universitet)
- Janne Hedegaard Hansen (Institut for Pædagoguddannelse, Københavns Professionshøjskole)

Rådssekretariatet

- Henrik Frostholt (Social- og Boligstyrelsen)
- Andreas Nylandsted Benediktson (Social- og Boligstyrelsen)
- Bettina Bruun Rasmussen (Social- og Boligstyrelsen)

Øvrige deltagere

- Lea Johanne Sarfelt, jf. dagsordenens punkt 3 (Social- og Boligstyrelsen)
- Hanne Marie Damgård Kristensen, jf. dagsordenens punkt 4 (Social- og Boligstyrelsen)

Afbud:

Jakob Lynge Lind, Dorthe Goldschmidt (Katrine Stokholm deltog i stedet) og Rune Gjøderum (Rikke Due deltog i stedet). Janet Samuel og Janne Hedegaard Hansen deltog fra omkring kl. 13.00 (punkt 3).

Dagsorden til møde i Det Faglige Råd for National Koordination

Formalia

Ad. 1 Velkommen

Ad. 2 Opfølgning på referater fra møderne den 9. oktober 2024 og den 11. december 2024

Drøftelsespunkter

Ad. 3 Drøftelse af udtalelse ang. specialundervisningsområdet

Ad. 4 Drøftelse af resultater fra survey24

Orienteringspunkter

Ad. 5 Orientering om status på specialeplanlægning

Ad. 6 Orientering om overvejelser om nyt format på høringen

Ad. 7 Orientering om modtagelse af afrapportering på anmodning om fornyet behandling af central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling

Evt.

Formalia

Ad. 1 Velkommen

Formand Bo Smith bød velkommen til mødet.

Ad. 2 Opfølgning på referater fra møderne den 9. oktober 2024 og den 11. december 2024

Referater fra de to møder i Det Faglige Råd blev den 4. februar 2025 sendt ud til Rådets medlemmer, der havde kunnet kommentere på dem. Social- og Boligstyrelsen havde ikke modtaget indholdsmæssige bemærkninger til referaterne, og der forekom ligeledes ingen bemærkninger på mødet, hvorfor de blev godkendt uden bemærkninger.

Rådet drøftede dog et forslag om at gøre formen på referaterne kortere, så kun de vigtigste pointer og beslutninger refereres.

Rådet drøftede fordele og ulemper herved, herunder at det ved fravær er rart at kunne få indblik i de drøftelser, der har været på møderne. Herudover overgik Rådet fra at udarbejde en årsrapport til at publicere referater fra møderne i juni 2023, hvorved det blev besluttet, at der var behov for at fastholde de fyldige referater for at give substantielt indblik i Rådets arbejde.

Drøftelsen sluttede med en beslutning om, at styrelsen skal give et bud på, hvordan et mere opsummerende referat kan se ud, så det bliver nemmere for læseren at få et hurtigt overblik over substans og beslutninger/konklusioner.

Drøftelsespunkter

Ad. 3 Drøftelse af udtalelse ang. specialundervisningsområdet

Social- og Boligstyrelsen havde forud for mødet udarbejdet et udkast til en udtalelse fra Rådet ang. det højt specialiserede specialundervisningsområde for Børn, Unge og Voksne.

Udtalelsen var en udløber af en drøftelse på rådsmødet i december 2024 ift. rapporten: *Afdækning og definition af højt specialiseret specialundervisning for børn, unge og voksne* udarbejdet af Implement Consulting for Social- og Boligstyrelsen.

Rådet drøftede på decembermødet, at afdækningen indeholder flere forhold, som vanskeliggør en national koordination af området, hvorfor Rådet besluttede at lave en udtalelse.

På nærværende møde drøftede Rådet udkastet til udtalelsen.

STUK bemærkede, at der i regi af Vidensenhed om børn og unge med særlige behov (VIBUS) allerede er iværksat en lang række tiltag, herunder vidensproduktion og opdatering af diverse vejledninger. STUK ønskede desuden at få præciseret, at der er tale om det højt specialiserede specialundervisningsområde.

Enkelte medlemmer af Rådet havde desuden nogle tekstmære bemærkninger til udtalelsen, fx at det er beskrevet, at borgerne ofte modtager tværsektorielle *forløb*, men at det bør ændres til, at de modtager tværsektorielle *indsatser*.

Det blev afslutningsvis besluttet, at Social- og Boligstyrelsen indenfor en kort periode skal indarbejde Rådets bemærkninger og sende en opdateret version af udtalelsen i høring ved Rådets medlemmer.

Ad. 4 Drøftelse af resultater fra survey24

På mødet fortalte Social- og Boligstyrelsen om den spørgeskemaundersøgelse, som styrelsen har gennemført i 2024 blandt leverandører af indsatser på det mest specialiserede socialområde.

Undersøgelsen har fokuseret på otte af de målgrupper, som er omfattet af den nationale koordinationsstruktur, herunder:

- Personer med autismspektrumforstyrrelse og spiseforstyrrelse
- Voksne med erhvervet hjerneskade efter 18-årsalderen med behov for avanceret eller specialiseret rehabilitering
- Personer med svær udviklingshæmning og psykisk lidelse
- Børn og unge med alvorlig synsnedsættelse eller blindhed
- Personer med Huntingtons Sygdom
- Personer med spiseforstyrrelse og psykisk lidelse
- Børn og unge som har begået personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet og har sociale problemer og/eller psykisk lidelse
- Voksne med svær psykisk lidelse og samtidigt misbrug.

Styrelsen fortalte, at undersøgelsen har adskilt sig fra de tidligere surveys, da de udviklingsprojekter, som blev igangsat på baggrund af Rigsrevisionens kritik fra 2022, er blevet indarbejdet. Det drejer sig om de såkaldte kritiske indsatstyper, som skelner mellem de forskellige strukturer, som kan fungere for de forskellige målgrupper, fx rådgivningsindsatser og døgnopholdsindsatser. Herudover er der udarbejdet en kompetenceprofil for hver kritisk indsatstype, som betyder, at leverandører af rådgivningsindsatserne ikke holdes op imod de samme kompetencekriterier som leverandører af døgnophold.

Sidst men ikke mindst har undersøgelsen taget udgangspunkt i en række risikoindikatorer, som har struktureret spørgerammen ved fx at søge at afdække, om der findes leverandører af de kritiske indsatstyper til målgruppen.

Rådet drøftede herefter særligt problematikken omkring de sikrede institutioner, hvor pladserne i større og større grad bliver anvendt til sociale anbringelser.

NATKO's surveyundersøgelse havde ikke givet anledning til bekymring for tilbudsstrukturen til børn og unge med dom, men det er ikke ensbetydende med, at problemstillingen ikke forfølges. Den kommende survey, som gennemføres i løbet af 2025 vil således fokusere på tilbudslandskabet til nogle af de målgrupper, som formodes at udgøre de sociale anbringelser, herunder fx børn, unge og yngre voksne med alvorlig med selvskadende adfærd. Undersøgelsen har til formål at afdække, om der mangler noget i tilbudsstrukturen rundt om de sikrede institutioner.

Rådet drøftede herudover, at der er fokus på problematikken omkring de sikrede institutioner flere steder, herunder hos KL's koordinationsforum, som har nedsat en arbejdsgruppe til at undersøge problematikken.

Herudover drøftede Rådet

- hvad der kan ligge til grund for, at Region Midtjylland og Region Syddanmark synes at have en stor kapacitet ift. højt specialiserede tilbud, fx at der er forskel på, hvordan regionerne har organiseret sig.
- hvad det er for et spørgebatteri, som leverandørerne har besvaret, og det blev aftalt, at det rundsendes med referatet, så Rådets medlemmer kan få indblik heri.
- mulighederne for at optimere monitoreringen af målgrupper og tilbud, nu styrelsens datakontor skal forestå dette arbejde fremadrettet. Det blev aftalt, at en repræsentant fra styrelsens datakontor skal deltage på et kommende møde for at give Rådet et indblik i dette.

Orienteringspunkter

Ad. 5 Orientering om status på specialeplanlægning

Indledningsvis orienterede Social- og Boligstyrelsen om, at det er forventningen, at der gennemføres politiske forhandlinger om specialeplanlægning i løbet af foråret 2025, og at der dermed kan indgås en aftale inden sommerferien. Det er på den baggrund ambitionen at lovgive i første halvdel af det næste folketingsår (efteråret 2025) med ikrafttrædelse januar 2026.

Rådet drøftede herefter kort udrulningsplanen, herunder, at det er forventningen, at der skal implementeres 10 såkaldte specialer på handicapområdet frem imod 2031.

Opsummeringen på punktet blev, at Rådet, som drøftet på tidligere møder, skal fortsætte sit virke, indtil der gives besked om andet.

Ad. 6 Orientering om overvejelser om nyt format på høringen

Social- og Boligstyrelsen orienterede om, at NATKO i januar 2025 er blevet en del af det nye Center for Handicap og VISO i Social- og Boligstyrelsen. Den årlige høring er

på den baggrund endnu ikke igangsat, da styrelsen overvejer, om høringen kan indgå i centerets samlede arbejde med interessenter.

Centeret arbejder aktuelt med forskellige mulige modeller for høringsrunden, herunder den nuværende model, som består af en skriftlig høringsperiode, hvor bruger- og interesseorganisationer har mulighed for over fire uger at indgive et skriftlig høringssvar via et foruddefineret spørgeskema. Der arbejdes også med en lille model, hvor høringsskemaet forenkles, så det fx kun er muligt at vælge én målgruppe og skrive max 1.200 tegn. Sidst men ikke mindst arbejdes der med en større model, hvor der gennemføres en fælles høring på centerniveau, da der er stort sammenfald mellem NATKOs og VISOs interessentflade.

Det er styrelsens forventning, at den lille model gennemføres i løbet af 2025. Hvad set-uppet herefter skal være er stadig under afklaring, og Rådet vil høre nærmere, når det er endeligt landet.

Ad. 7 Orientering om modtagelse af afrapportering på anmodning om fornyet behandling af central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling

Social- og Boligstyrelsen orienterede om, at styrelsen i december 2024 modtog den kommunale afrapportering på anmodningen om fornyet behandling af den centrale udmelding for borgere med udviklingshæmning om dom med behov for anbringelse i sikret afdeling.

Rådet drøftede herefter følgende:

- At kommunerne har lavet et godt og grundigt stykke arbejde med afrapporteringen
- At det kan undre, at det ikke er fremskrevet som en ulempe ift. Kofoedsminde, at tilbuddet ikke ligger i nærheden af en uddannelsesinstitution. Dette fordi det er fremskrevet som en opmærksomhed ift. placering af et vstdansk tilbud.
- At kommunerne med den beskrevne løsning 1 forsøger at arbejde med tilsandingsproblematikken på Kofoedsminde
- At der kan vise sig udfordringer med at etablere ekstra "åbne" § 108 tilbud, da kommunerne tidligere har oplevet modstand fra lokalbefolkningen
- At der er behov for en afklaring af, om forudsætningerne kan indfris, hvorfor styrelsen også forud for mødet havde henvendt sig til departementet
- At der fortsat er behov for at monitorere området tæt, så det sikres, at der rent faktisk sker en positiv udvikling på baggrund af den/de løsninger, som iværksættes.

Styrelsen har efter mødets afholdelse indkaldt til et ekstraordinært rådsmøde den 28. maj 2025 med henblik på at drøfte styrelsens påtænkte afgørelse.

Evt.

Rådet drøftede, om personer med autisme og dom for kriminalitet burde være en NATKO-målgruppe. På den ene side kan personer med autisme være vanskelige at imødekomme i deres indsatsbehov i fængselsvæsenet, men omvendt ligger det ikke indenfor NATKOs hjemmel at påtale et kompetencebehov i kriminalforsorgens regi.

Social- og Boligstyrelsen påpegede, at NATKO inkluderer målgruppen af personer med udviklingshæmning og dom, fordi disse personer, grundet den kognitive funktionsnedsættelse, lovgivningsmæssigt vurderes uegnet til at blive varetægtsfængslet eller straffet på almindeligvis. Personer med udviklingshæmning og dom modtager en foranstaltningsdom, som inkluderer en socialpædagogisk indsats i en boform efter servicelovens §§ 107 eller 108. Det er således domstypen som afgør, om en målgruppe kan inkluderes i NATKOs monitorering, da NATKOs hjemmel afgrænses til indsatser efter serviceloven.

Social- og Boligstyrelsen går på den baggrund ikke videre med en proces ift. at inkludere målgruppen af personer med autisme og dom under den nationale koordinationsstruktur.